

دانشکده توانبخشی گروه فیزیوتراپی

نام درس : ارزشیابی و اندازه گیری (عملی)	تعداد واحد : ۱ واحد عملی
مقطع : کارشناسی	مدت زمان ارائه درس : ۱ ترم (۳۶ ساعت)
پیش نیاز : آناتومی ۱ و ۲	
مسئول برنامه : طاهره مطیع الله	

اهداف کلی:

در این درس دانشجو بصورت عملی نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلانی، گونیامتری و نحوه صحیح اندازه گیری دامنه حرکتی مفاصل را برای تعیین میزان ضایعات بیماری ها می آموزد :

مقدمه :

۱. نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات سرو گردن
۲. نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات تن
۳. گونیامتری : روش اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه حرکات سرو گردن بصورت عملی
۴. نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اندام تحتانی
۵. گونیامتری : روش اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام تحتانی بصورت عملی
۶. ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اندام فوقانی
۷. گونیامتری : روش اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام فوقانی بصورت عملی
۸. نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلانی که بوسیله اعصاب مغزی عصبی می شوند

* اهداف اختصاصی

* نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات سرو گردن :

دراین قسمت دانشجو باید نحوه ارزشیابی و اندازه گیری عضلات زیر را بصورت عملی انجام دهد.

۱- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده سر (capital extension)

۲- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده گردن (cervical extension)

۳- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده سرو گردن بصورت توام

۴- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده سر (capital flexion)

۵- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده گردن (cervical flexion)

۶- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده سرو گردن بصورت توام

۷- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده گردن (cervical rotation)

* ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات قنه :

دراین قسمت دانشجو بایستی نحوه ارزشیابی و اندازه گیری عضلات زیر را بصورت عملی انجام دهد

▪ ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده تنه (Trunk extension)

▪ ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات بالابرنده لگن (elevation of pelvis)

▪ ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده تنه (Trunk flexion) که شامل موارد زیراست:

۱- عضلات (curled – Trunk sit-ups) : بررسی حرکت upper abdomen

۲- عضلات (leg lowering) : بررسی حرکت lower abdomen

▪ ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده تنه (Trunk rotation)

▪ ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات lateral trunk flexors

* ارزشیابی و اندازه گیری قدرت توام عضلات تنفسی در دم و بازدم بشرح زیر :

۱- بررسی قدرت عضلانی که دردم شرکت می کند (Quiet inspiration)

۲- بررسی قدرت عضلانی که دربازدم عمیق شرکت می کند forced expiration

۳- بررسی میزان expansion ریه درسه سطح مختلف دردم و بازدم

* گونیامتری :

دراین قسمت دانشجو باید دامنه حرکتی کلیه حرکات سرو گردن را بصورت عملی و با استفاده

از گونیامتر انجام دهد. این حرکات عبارتند از lateral bending ، extension/flexion

هندوسمت و Rotation به هردو سمت

* ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اندام تحتانی :

- در این قسمت دانشجو باید نحوه ارزشیابی و اندازه گیری عضلات زیر را بصورت عملی انجام دهد:
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفصل ران (**Hip flexion**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله سارتوریوس (**Hip extension**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده مفصل ران (**Hip abduction**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله **Tensor fascia lata**
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده مفصل ران (**Hip adduction**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده ران به سمت خارج (**Hip ext. rotation**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده ران به سمت داخل (**Hip int. rotation**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده زانو (**Knee flexion**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده زانو (**knee extension**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله **Popliteus**
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله **Tibialis anterior**
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات **Tibialis posterior**
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده پا به سمت خارج (**Foot eversion**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفصل MP انگشت شست و بقیه انگشتان پا (**Hallux and toe Mp flexion**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفاصل PIP و DIP انگشت شست و بقیه انگشتان پا (**Hallux & toe DIP and PIP flexion**)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده مفاصل MP و IP انگشتان پا (**Hallux and toe Mp and IP extension**)

* گونیامتری :

در این قسمت دانشجو باید روش اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام تحتانی را بصورت عملی و با استفاده از گونیامتر انجام دهد.

۱- حرکات مفصل ران شامل :

external rot./internal rot. و Adduction ، Abduction ، extension ، Flexion

۲- حرکات مفصل زانو شامل :

extension / flexion و dorsiflexion / plantar flexion

۳- حرکات مفصل مج پا شامل :

eversion ، inversion و sub talar

الف : حرکات مفصل MP انگشتان شامل :

extension / flexion و DIP ، PIP

ب : حرکات مفصل DIP ، PIP انگشتان شامل :

* ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اندام فوقانی :

در این قسمت دانشجو بایستی ارزشیابی و اندازه گیری عضلات زیر را بصورت عملی انجام دهد :

- ۱- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله سراتوس آنتریور (دور کننده و چرخاننده کتف به سمت بالا)
(Scapular Abd & upward rotation)
- ۲- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات بالا بردن کتف (Scapular elevation)
- ۳- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده کتف به خط میانی (Scapular adduction)
- ۴- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده و یا بین آورنده کتف
(scapular depression & adduction)
- ۵- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده و چرخاننده کتف به سمت پایین
(scapular add & downward rot.)
- ۶- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده شانه (shoulder flexion)
- ۷- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده شانه (shoulder extension)
- ۸- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات در عمل scaption شانه (shoulder scaption)
- ۹- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات دور کننده شانه (shoulder abduction)
- ۱۰- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات دور کننده افقی شانه
(shoulder horizontal abduction)
- ۱۱- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده افقی
(shoulder horizontal adduction)
- ۱۲- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده شانه به سمت خارج
(Shoulder ext. rotation)
- ۱۳- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات چرخاننده شانه به سمت داخل
(shoulder int. Rotation)
- ۱۴- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده آرنج (Elbow flexion)
- ۱۵- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده آرنج (Elbow extension)
- ۱۶- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات سوپیناسیون ساعد (Forearm supination)
- ۱۷- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات پروناسیون ساعد (Forearm pronation)
- ۱۸- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مج دست (Wrist flexion)
- ۱۹- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله palmaris longus
- ۲۰- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده مج دست (wrist extension)
- ۲۱- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفاصل MP انگشتان غیر از شست
(Finger Mp flexion)
- ۲۲- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفاصل PIP و DIP انگشتان غیر از شست
(Finger PIP & DIP flexion)
- ۲۳- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات صاف کننده انگشتان غیر از شست
(finger MP extension)

- ۲۴- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات دور کننده انگشتان غیر از شست (finger abduction)
- ۲۵- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات نزدیک کننده انگشتان (غیر از شست) (finger adduction)
- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت کلیه عضلات شست دست
- ۲۶- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات خم کننده مفاصل MP و IP شست (Thumb Mp and Ip flexion)
- ۲۷- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات راست کننده مفاصل MP و IP شست (Thumb Mp and Ip extension)
- ۲۸- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات دور کننده شست (Thumb abduction)
- ۲۹- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضله نزدیک کننده شست (Thumb adduction)
- ۳۰- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات Opposition انگشت شست و انگشت کوچک opposition (Thumb to little finger)

* گونیامتری :

دراین قسمت دانشجو باید روش اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام فوقانی را بصورت عملی و با استفاده از گونیومتر انجام دهد.

۱- حرکات مفصل شانه شامل :

Adduction / abduction – extension / flexion / external rot./ internal rot.

۲- حرکات مفصل آرنج شامل :

Extension / flexion

۳- حرکات ساعد شامل :

Pronation / supination

۴- حرکات مج دست شامل :

Extension / flexion / ulnar deviation / Radial deviation

۵- حرکات مفاصل MP انگشتان شامل :

Extension / flexion/ Abduction/ Adduction

۶- حرکات مفاصل DIP , PIP انگشتان شامل :

Extension / flexion

* نحوه ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلاتی که بوسیله اعصاب مغزی عصبی می شوند:

در این قسمت دانشجو باید نحوه ارزشیابی و اندازه گیری عضلات زیر را بصورت عملی انجام دهد.

۱- ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اطراف چشم شامل :

Superior rectus	▪
Interior rectus	▪
Lateral rectus	▪
Medial rectus	▪
Superior oblique	▪
Inferior oblique	▪
Levator palpebrae superioris	▪

۲- ارزشیابی و اندازه گیری عضلات صورت شامل :

Orbicularis oculi	▪
Orbicularis oris	▪
Corrug actor supercilious	▪
occipito frontal is	▪
Procerus	▪
Platysma	▪
Levator angular oris	▪
Levator labii superions	▪
zygomaticus major	▪
Mentalis	▪
Depressor lab is inferior	▪

۳- ارزشیابی و اندازه گیری عضلات جویدن شامل :

Temporalis	▪
Masseter	▪
Lateral pterygoid	▪
Medial pterygoid	▪

* روش آموزش :

به دلیل عملی بودن این واحد دانشجویان در کلاسها یی که امکانات لازم از قبیل تخت و ... را دارند آموزش داده می شوند.

به منظور افزایش اثر بخشی آموزشی و آمادگی و تسلط هرچه بیشتر دانشجویان در ابتدای هر جلسه کوئیز بصورت عملی گرفته شده و در انتهای هر جلسه به پرسش و پاسخ اختصاص داده می شود.

شرایط اجرا :

۱- امکانات آموزشی بخش

- ۲- کلاس درس با داشتن امکانات لازم (از قبیل تخت و) برای انجام تستها بصورت عملی

آموزش دهنده :
اساتید دانشکده توانبخشی
(خانم طاهره مطیع الله)

* منابع اصلی درس :

1- Daniels and worthing hams: Muscle testing ,7 the ed , Saunders company ,
2002

2-Florence Peterson Kendall /PT./F.A.P.T.Aet all: muscle testing and function , 5
th ed ,LWW , 2005

3-Kottke/ Lehman: Kruse's hand book of physical medicine and rehabilitation ,
4 th ed , Saunders company , 1990

نحوه ارزشیابی :

- ارزشیابی به صورت امتحان عملی واز افراد بصورت جداگانه امتحان گرفته می شود. امتحان دردونوبت میان ترم و پایان ترم برگزار شده و با توجه به کوئیز سرکلاسی نمره کل رد می شود.

نحوه محاسبه نمره کل :

- آزمون عملی میان ترم % ۷۵ + کوئیز % ۲۵
 - آزمون عملی پایان ترم % ۷۵ + کوئیز % ۲۵
- که در پایان ترم نمره کل محاسبه می شود .

مقررات :

- حداقل نمره قبولی ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت حداقل ۴ جلسه

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان فارس – دانشکده توانبخشی شیراز
نمونه یک طرح درس
ارزشیابی و اندازه گیری (جلسه اول)

<ul style="list-style-type: none"> ❖ تاریخ ارائه درس : ❖ تعداد دانشجو : ❖ مدت کلاس : ۲ ساعت 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ سال تحصیلی : ❖ ترم : ❖ نام واحد : ارزشیابی و اندازه گیری (عملی)
--	---

عنوانین درس : ارزشیابی و اندازه گیری عضلات سرو گردن (عملی)

/هدف آموزشی : دانشجو تستهای زیر را بصورت عملی یاد می گیرد :

- عضلات صاف کننده سر از وضعیت نرمال تا صفر – نکات مهم در رابطه با تست
- عضلات صاف کننده گردن از وضعیت نرمال تا صفر – نکات مهم در رابطه با تست
- عضلات صاف کننده سرو گردن بصورت توام از وضعیت نرمال تا صفر – نکات مهم در رابطه با تست

روش آموزش : انجام تست توسط استاد بصورت عملی – پرسش و پاسخ

مراحل انجام تستها :

مقدمه

- عضلات صاف کننده سر ۱۰ دقیقه
- عضلات صاف کننده گردن ۱۰ دقیقه
- عضلات صاف کننده سرو گردن بصورت توام ۱۰ دقیقه
- تمرين تستها توسط دانشجويان بعد از انجام هر تست (مجموعاً ۶۰ دقیقه)
- پرسش و پاسخ درس ۱۰ دقیقه

نتیجه گیری :

- مرور خلاصه ای از مطالب مهم درس ۱۰ دقیقه
- پرسش و پاسخ ۱۰ دقیقه

ارزشیابی درس:

- امتحان شفاهی بصورت تک تک
- کوئیز راندم عملی درابتدا هر جلسه درس

جدول زمان بندی درس ارزشیابی و اندازه گیری (عملی)

روش ارزشیابی	امکانات موردنیاز	منابع درسی	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing	۲	ارزشیابی و اندازه گیری عضلات سرو گردن ۱- عضلات صاف کننده سر ۲- عضلات صاف کننده گردن ۳- عضلات سرو گردن توان
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing	۲	۴- عضلات خم کننده سر ۵- عضلات خم کننده گردن ۶- عضلات خم کننده سرو گردن توان ۷- عضلات چرخاننده گردن
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing 2- Florence P.kendall-muscle testing and function	۲	ارزشیابی و اندازه گیری عضلات تن ۱- عضلات صاف کننده تن ۲- عضلات بالابرندۀ لگن ۳- عضلات خم کننده تن: عضلات بالای شکم و پایین شکم ۴- عضلات چرخاننده تن
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing 2- Florence P.kendall-muscle testing and function 3- Kruse's Hand book of physical medicine and rehabilitation	۲	۵- عضلات چرخاننده تن ۶- عضلات تنفسی دم و بازدم ۷- اندازه گیری میزان expansion ریه در دم و بازدم ۸- گونیometri حرکات گردن شامل: Extension / flexion / lateral Rot. و bending به هردو سمت
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing 2- Florence P.kendall-muscle testing and function	۲	ارزشیابی و اندازه گیری عضلات اندام تحتانی: ۱- عضلات خم کننده مفصل ران ۲- عضله سارتوریوس ۳- عضلات صاف کننده مفصل ران ۴- عضلات دور کننده مفصل ران
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-Daniels and wrothing ham's Muscle testing 2- Florence P.kendall-muscle testing and function	۲	۵- عضلات نزدیک کننده مفصل ران ۶- عضلات چرخاننده ران بسمت خارج ۷- عضلات چرخاننده بسمت داخل ۸- عضله Tensor facia lata
روش ارزشیابی	امکانات موردنیاز	منابع درسی	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
امتحان شفاهی	کلاس با امکانات لازم	1- Daniels and wothinyham's	۲	۹- عضلات خم کننده زانو

تصویر تک تک و کوئیز	برای انجام کارهای عملی	2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function		۱۰- عضلات صاف کننده زانو popliteus ۱۱- عضله ۱۲- عضلات خم کننده مج پا Tibialis anterior ۱۳- عضله
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function	۲	Tibialis posterior ۱۴- عضله ۱۵- عضلات چرخاننده پا به سمت خارج ۱۶- عضلات خم کننده مفصل MP انگشتان پا ۱۷- عضلات خم کننده مفاصل DIP و PIP انگشتان پا ۱۸- عضلات صاف کننده مفاصل IP و MP انگشتان پا
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-krusen's Hand book of physical medicine and rehabilitation	۲	گونیا متری : اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام تحتانی شامل ankle و knee-hip : انگشتان پا
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function	۲	ارزشیابی و اندازه گیری قدرت عضلات اندام فوقانی : ۱- عضله سراتوس آنتربور ۲- عضلات بالابرنده کتف ۳- عضلات نزدیک کننده کتف به خط میانی ۴- عضلات نزدیک کننده و یا پایین آورنده کتف
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function	۲	۵- عضلات نزدیک کننده و چرخاننده کتف به سمت پایین ۶- عضلات خم کننده شانه ۷- عضلات صاف کننده شانه ۸- ارزشیابی عملی scaption در شانه ۹- عضلات دورکننده شانه
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function	۲	۱۰- عضلات دورکننده افقی شانه ۱۱- عضلات نزدیک کننده افقی شانه ۱۲- عضلات چرخاننده شانه به سمت خارج ۱۳- عضلات چرخاننده شانه به سمت داخل ۱۴- عضلات خم کننده آرنج ۱۵- عضلات صاف کننده آرنج
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendall : Muscle testing and function	۲	۱۶- عضلات سوپتیاسیون ساعد ۱۷- عضلات پروناسیون ساعد ۱۸- عضلات خم کننده مج دست palmalis longus ۱۹- عضله ۲۰- عضلات صاف کننده مج دست

روش ارزشیابی	امکانات مورد نیاز	منابع درسی	ساعت ارائه	سرفصل مطالب

امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendull : Muscle testing and function	۲	- عضلات خم کننده مفصل MP انگشتان - عضلات خم کننده مفاصل PIP و DIP انگشتان - عضلات صاف کننده انگشتان - عضلات دور کننده انگشتان - عضلات نزدیک کننده انگشتان
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's 2-Florence P.Kendull : Muscle testing and function	۲	ارزشیابی و اندازه گیری عضلات شست دست: - عضلات خم کننده مفصل IP و MP شست - عضلات راست کننده مفصل IP و MP شست - عضلات دور کننده شست - عضله نزدیک کننده شست - عضلات opposition انگشت دست و انگشت کوچک
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1-krusen's Hand book of physical medicine and rehabilitation	۲	گونیامتری: اندازه گیری دامنه حرکتی کلیه مفاصل اندام فوقانی شامل: Shoulder- fingers-wrist-elbow
امتحان شفاهی بصورت تک تک و کوئیز	کلاس با امکانات لازم برای انجام کارهای عملی	1- Daniels and wothinyham's	۲	ارزشیابی و اندازه گیری عضلاتی که بوسیله اعصاب مغزی عصبی می شوند ۱- عضلات اطراف چشم Superior rectus Inferior rectus Lateral rectus Medial rectus ۲- عضلات صورت Orbicularis oculi Orbicularis oris Corrugator supercilii Occipito frontalis Procerus Platysma Levator anguli oris Levator labii superialis Zygomaticus major Mentalis Depressor labii inferior ۳- عضلات جویدن Temporalis Masseter Medial pterygoid Lateral pterygoid